

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ – ΕΣΠΑ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10, Αθήνα, 105 63,
Πληροφορίες: Θ. Παπηλιού, Α. Γιαννοπούλου
Τηλ.: 210 3742069, 2103742067
Fax: 210 3742 063
e-mail: stateaid_unit@mnec.gr

Αθήνα, 25 / 1 / 2019

Αρ. Πρωτ...9.942/ΕΥΚΕ131

Προς: Δήμος Πειραιά Αυτοτελές Τμήμα
Διαχείρισης Δράσεων ΟΧΕ/ΒΑΑ
Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης «ΕΠ
Αττική 2014-2020»
(ηλεκτρονικά)

Θέμα: Παροχή γνώμης για την ύπαρξη στοιχείων κρατικών ενισχύσεων επί σχεδίων προσκλήσεων όσον αφορά τη χρηματοδότηση δράσεων των επενδυτικών προτεραιοτήτων 3α, 3c και 3d του Αυτοτελούς Τμήματος Διαχείρισης Δράσεων ΟΧΕ/ΒΑΑ Δήμου Πειραιά - Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης ΕΠ «Αττική» 2014-2020.

Σχετ.: Το με αρ. πρωτ. 2118/10/10-01-2019 έγγραφο της Υπηρεσίας σας (αρ. πρωτ. εισερχ. ΕΥΚΕ 131/ 22-1-2019).

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού με το οποίο μας κοινοποιούνται τα τρία σχέδια Προσκλήσεων για την υποβολή προτάσεων στο ΕΠ «Αττική» 2014-2020, προς γνωμοδότηση, αναφορικά με ενδεχόμενη ύπαρξη στοιχείων κρατικής ενίσχυσης στις κάτωθι προσκλήσεις (Α, Β, Γ) σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με τα σχέδια των προσκλήσεων ο μοναδικός δυνητικός δικαιούχος είναι ο Δήμος Πειραιά. Με βάση την περιγραφή των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση πράξεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 «Περιεχόμενο Πρόσκλησης», οι προτεινόμενες δράσεις δύναται να εξετασθούν στο πλαίσιο του θεσμικού πλαισίου των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε ως έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης είτε ως έργα που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης με βάση το δίκαιο ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Α. Πρόσκληση με τίτλο «Υποστήριξη για την ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων επιχειρήσεων στον Πειραιά»

Στο κεφάλαιο 3 που αναφέρεται στα «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ» του σχεδίου της πρόσκλησης πρέπει να γίνουν οι εξής προσθήκες:

- Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για την κατασκευή των σχετικών υποδομών δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων.
- Έργα που αφορούν στην οικονομική και εμπορική εκμετάλλευση των προϊόντων/υπηρεσιών ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και εξετάζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων (ΓΑΚ, Κατευθυντήριες Οδηγίες, De Minimis κλπ). Στις περιπτώσεις που τελικά κριθεί ότι η προτεινόμενη δράση ή τμήμα δράσης εμπίπτει στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, υπάρχει η δυνατότητα δημόσιας χρηματοδότησής της μέχρι του ύψους της έντασης ενίσχυσης που προσδιορίζεται μέσω της χρήσης του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού ή της κοινοποίησης του καθεστώτος ενίσχυσης ή του κανονισμού de minimis, ανά περίπτωση.
- Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση της κρατικής ενίσχυσης το ποσό που υπολείπεται της εγκεκριμένης συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης σε σχέση με το συνολικό κόστος του έργου, καλύπτεται από ίδιους πόρους του δικαιούχου.

Στο κεφάλαιο 4 που αφορά την επιλεξιμότητα του σχεδίου της πρόσκλησης πρέπει να γίνουν οι εξής προσθήκες:

- Σε περίπτωση που μια πράξη εξετάζεται στο πλαίσιο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές εντός της "κοινής αγοράς".
- Σε περίπτωση που το σύνολο ή μέρος της πράξης χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Κανονισμού 651/2014 (ΓΑΚ) και για τον προσδιορισμό του ποσού/έντασης ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη το έλλειμμα χρηματοδότησης που προσδιορίζεται μέσω χρηματοοικονομικής ανάλυσης, πρέπει κατά τη διάρκεια ζωής του έργου να προκύπτουν λειτουργικά έσοδα μεγαλύτερα ή ίσα από τις λειτουργικές δαπάνες.

3. Β. Πρόσκληση με τίτλο «Δράσεις προώθησης της επιχειρηματικότητας νεοφυών επιχειρήσεων»

Στο διατακτικό της πρόσκλησης πρέπει να καθοριστεί ορθά το απαιτούμενο θεσμικό πλαίσιο των κανόνων ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με το οποίο δύνатаι να αξιολογηθούν και να ενταχθούν οι υποβληθείσες προτάσεις έργων. Συνεπώς πρέπει να περιλαμβάνει:

- τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός - ΓΑΚ),
- την με αρ. πρωτ. 74391/ΕΥΚΕ2634/13-07-2016 Εγκύκλιος με θέμα «Οδηγίες στους φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020»,
- Το με αρ. πρωτ. 115150/ΕΥΚΕ 4023/2-11-2016 έγγραφο με θέμα «Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων και
- Το με αρ. πρωτ. 92415/ΕΥΚΕ6282/28-08-2017 έγγραφο με τίτλο «Οδηγίες και παρότρυνση τήρησης διαδικασιών προς φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων».

Στο σώμα της πρόσκλησης θα πρέπει να προστεθούν στο κεφάλαιο 3 που αναφέρεται στα «οικονομικά στοιχεία» του σχεδίου της πρόσκλησης και στο κεφάλαιο 4 που αφορά την επιλεξιμότητα των δαπανών τα αντίστοιχα που αναφέρονται στο εδάφιο #2 ανωτέρω.

4. Γ. Πρόσκληση με τίτλο «Κέντρο στήριξης της επιχειρηματικότητας»

Ομοίως ότι ισχύει για την πρόσκληση Β ««Δράσεις προώθησης της επιχειρηματικότητας νεοφυών επιχειρήσεων» πρέπει να προστεθούν στο διατακτικό της πρόσκλησης και στο σώμα της πρόσκλησης τα αντίστοιχα αναφερόμενα του εδαφίου #3 ανωτέρω.

5. Επισημαίνεται ότι και για τις τρεις (3) προσκλήσεις η εξέταση για την ύπαρξη ή όχι κρατικής ενίσχυσης γίνεται σε 3 επίπεδα:

- **στο επίπεδο του δικαιούχου της πράξης**, ενδεικτικά στο επίπεδο του φορέα που θα λειτουργεί την δομή όπως περιγράφεται στην πρόσκληση «Κέντρο Στήριξης της Επιχειρηματικότητας» αλλά και
- **στο επίπεδο του φορέα (ή των φορέων)** που θα λειτουργεί τη δομή και θα παράσχει/παράσχουν τις υπηρεσίες που περιγράφονται στις άλλες δυο προσκλήσεις με τίτλους «Δράσεις προώθησης της επιχειρηματικότητας νεοφυών επιχειρήσεων» &

«Υποστήριξη για την ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων επιχειρήσεων στον Πειραιά» καθώς και

- **στο επίπεδο των επιχειρήσεων** οι οποίες θα λαμβάνουν υπηρεσίες από την δομή όπως εκπόνηση πλάνων υποστήριξης, εκπόνησης/παρακολούθησης/αξιολόγησης επιχειρηματικών σχεδίων (*Κέντρο Στήριξης της Επιχειρηματικότητας*), εκπόνησης σειράς μελετών δυνατότητας ανάπτυξης συνεργατικών σχηματισμών, διενέργεια ενεργειών ενημέρωσης, προσέλκυσης δυνητικών εμπλεκομένων σε συνεργατικά σχήματα προβολής (*Δράσεις προώθησης της επιχειρηματικότητας νεοφυών επιχειρήσεων*), Παροχή εξατομικευμένης συμβουλευτικής υποστήριξης, Διασύνδεση με δυνητικούς χρηματοδότες/χρηματοδοτικούς οργανισμούς (*Υποστήριξη για την ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων επιχειρήσεων στον Πειραιά*). Ενδεικτικά:

1. Στο επίπεδο του δικαιούχου της πράξης. Στην περίπτωση της πρόσκλησης «Κέντρο Καινοτομίας» εφόσον ο δικαιούχος καλείται σύμφωνα με τις διατάξεις του ΣΔΕ και εφόσον αυτός αναθέτει τη λειτουργία του Κέντρου Καινοτομίας σε ανάδοχο μέσω δημόσιας σύμβασης χωρίς να παρακρατεί οποιοδήποτε ποσό, τότε δεν υφίσταται πλεονέκτημα στο επίπεδο του δικαιούχου και συνεπώς δεν υπάρχει και κρατική ενίσχυση.

Αντίστοιχα και για τις δυο άλλες προσκλήσεις πρέπει να περιγραφεί ο τρόπος παροχής των υπηρεσιών (χρήση ιδίων μέσων για την παροχή των υπηρεσιών, ή ανοικτή δημόσια διαγωνιστική διαδικασία ή κάποιο μεικτό σχήμα) προκειμένου να διαγνωσθεί αν υπάρχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

2. Στο επίπεδο του αναδόχου ο οποίος θα λειτουργεί το Κέντρο Στήριξης Επιχειρηματικότητας. Εφόσον ο ανάδοχος, ο οποίος θα λειτουργεί το Κέντρο Στήριξης Επιχειρηματικότητας, επιλέγεται μέσω δημόσιας σύμβασης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, τότε δεν υφίσταται και γι'αυτόν πλεονέκτημα και άρα δεν υφίσταται κρατική ενίσχυση.
3. Τέλος, στο επίπεδο των επιχειρήσεων στις οποίες θα παρασχεθούν υπηρεσίες, εάν οι υπηρεσίες αυτές δεν παρέχονται στην αγορά και άρα δεν υπάρχει οικονομική δραστηριότητα, τότε θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι και γι' αυτές δεν υφίσταται κρατική ενίσχυση.

Εάν όμως οι υπηρεσίες που θα παρασχεθούν στις επιχειρήσεις παρέχονται από την αγορά (π.χ. παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, σύνταξη επιχειρηματικού σχεδίου κλπ) τότε, εφόσον δεν πληρώνουν τίμημα για τις υπηρεσίες αυτές, για τις επιχειρήσεις αυτές υφίσταται ζήτημα κρατικής ενίσχυσης. Στην περίπτωση αυτή και προκειμένου η ενίσχυση να μπορεί να θεωρηθεί συμβατή με τον Καν. ΕΕ 1407/2013 (*de minimis*) πρέπει ο φορέας που χορηγεί τις ενισχύσεις:

- i) να αναπτύξει μεθοδολογία καθορισμού του ποσού της ενίσχυσης ανά είδος υπηρεσίας (π.χ συμβουλευτική χρέωση ώρας 100€ χ αριθμό ωρών κλπ)
- ii) να λαμβάνει από τις ενισχυόμενες επιχειρήσεις, προτού τους χορηγήσει την παρεχόμενη υπηρεσία, υπεύθυνη δήλωση σχετικά με το ύψος των ενισχύσεων de minimis που έχουν λάβει τα τελευταία 3 οικονομικά έτη (τρέχον έτος συν τα 2 προηγούμενα έτη) και να ελέγχει ότι με την χορηγούμενη έμμεση ενίσχυση δεν υπάρχει υπέρβαση των 200.000 € σε ενισχύσεις de minimis την τριετία
- iii) να ελέγχει ότι η επιχείρηση πληροί το σύνολο των προϋποθέσεων του Κανονισμού Ε.Ε. 1407/2013 και
- iv) έπειτα από την παροχή της υπηρεσίας να γνωστοποιεί εγγράφως σε έκαστη επιχείρηση το ποσόν της ενίσχυσης (έμμεσης) την οποία έχει λάβει σημειώνοντας ότι είναι ενίσχυσης de minimis προκειμένου η επιχείρηση να το γνωρίζει.

6. Μετά την υποβολή των μεμονωμένων προτάσεων, κάθε πρόταση πρέπει να εξετάζεται διακριτά αναφορικά με την πλήρωση του κριτηρίου συμβατότητας με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ. αριθμ. πρωτ. 92415/ΕΥΚΕ6282/28.08.2017 επιστολή της ΕΥΚΕ που απεστάλη στις διαχειριστικές αρχές με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 29.08.2017. Είναι συνεπώς αναγκαίο να συμπληρώνονται οι λίστες ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχουν κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ και να τηρούνται στο φυσικό φάκελο του έργου. Η με αρ. πρωτ. 92415/ΕΥΚΕ6282/28.08.2017 επιστολή της ΕΥΚΕ θα πρέπει να μνημονεύεται και στις αποφάσεις ένταξης των έργων στα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Σε κάθε περίπτωση, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. Αττικής (ή ο Φορέας που έχει την αρμοδιότητα δυνάμει εκχώρησης) διατηρεί την δικαιοδοσία ελέγχου της επιλεξιμότητας των δαπανών των υπό αξιολόγηση πράξεων.

Με την έκδοση της απόφασης ένταξης πράξης και εφόσον έχει επιλεγεί ως νομική βάση ο ΓΑΚ (Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός), η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης πρέπει άμεσα να συμπληρώσει και να διαβιβάσει την ΕΥΚΕ το Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 (ΓΑΚ) που περιλαμβάνει συνοπτικές πληροφορίες σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που απαλλάσσονται σύμφωνα με τους όρους του εν λόγω Κανονισμού, προκειμένου η ΕΥΚΕ να προβεί στην ηλεκτρονική υποβολή της πράξης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού) μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής SANI2, εντός των καθορισθέντων χρονικών ορίων που τίθενται στο άρθρο 11 του ΓΑΚ. Σε συνέχεια επισημαίνεται ότι σε περίπτωση που η χορηγηθείσα κρατική ενίσχυση (βάσει ΓΑΚ) αφορά σε ποσό 500.000 € και άνω, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης πρέπει να αποστέλλει στην ΕΥΚΕ τα στοιχεία που

απαιτούνται για τη δημοσιοποίηση χορηγηθείσας μεμονωμένης κρατικής ενίσχυσης στην εφαρμογή TAM (Transparency Award Module) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατ' εφαρμογή της με αρ. πρωτ. 12163/ΕΥΚΕ/4902/27.01.2017 επιστολής της ΕΥΚΕ με θέμα «Υποχρέωση και διαδικασίες δημοσίευσης στοιχείων χορηγούμενων κρατικών ενισχύσεων»

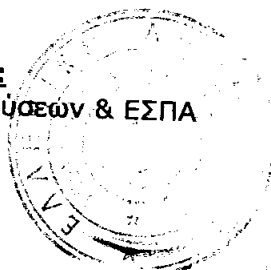
Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση και συνδρομή.

Η προϊσταμένη ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική διανομή (ηλεκτρονικά):

- γρ. Γενικού Γραμματέα Δημ. Επενδύσεων & ΕΣΠΑ
- γρ. Προϊσταμένου ΕΑΣ
- ΕΥΚΕ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΣΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΤΥΠΟ ΤΗΜΑΤΟΣ
ΕΥΚΕ/ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ/ΕΣΠΑ/ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ/ΕΣΠΑ/ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ/ΕΣΠΑ/ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ

Γεωργίου Κ. Κούκου